

Betydelsen av anknytning på ett dygnet-runt daghem

Riikka Sirén

Lärdomsprov
Det sociala området
2018

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	
Författare:	Riikka Sirén
Arbetets namn:	Betydelsen av anknytning på ett dygnet-runt daghem
Handledare (Arcada):	Carina Kiukas
Uppdragsgivare:	Esbo Stad
<p>Sammandrag:</p> <p>Syftet med studien var att få en fördjupad förståelse om forskning kring dygnet-runt daghem och ta fasta på aspekter som bör tas i beaktande då man startar upp en ny dygnet-runt enhet. Jag använder anknytningsteorin som teoretisk referensram i detta lärdomsprov och lyfter fram varför den är viktig på ett dygnet-runt daghem. Anknytningen är en viktig aspekt då det handlar om dygnet-runt daghem då barnets liv kan sakna fasta rutiner på grund av föräldrarnas skiftesarbete. Metoden för lärdomsprovet är en allmän litteraturstudie. Forskningen som valts är finsk forskning på grund av att det är mest relevant då skiftesvård är en finsk egenart och inte finns i samma utsträckning annanstans i världen. Resultatet visar att det finns utmaningar då det handlar om dygnet-runt daghem på grund av skiftande arbets- och vårdtider. Pedagogerna har utmaningar i att lära känna alla barn då det kan gå en vecka innan det möts igen på daghemmet. Därför är det viktigt med anknytningsrelationer på ett dygnet-runt daghem. Behovet av dygnet-runt daghem skapas av ett 24/7 samhälle, där allt är alltid öppet och tillgängligt. Slutsatserna är att det finns olika utmaningar i dygnet-runt daghemmen men att man med hjälp av en god anknytning till föräldrarna samt goda anknytningsrelationer till pedagogerna kan skapa en trygg vardag för barnet på ett dygnet-runt daghem. Det skulle vara till en fördel ifall dygnet-runt daghemmen kunde ha egna anpassade nationella riktlinjer att följa och vidare forskning om vem som gagnas av denna vårdform.</p>	
Nyckelord:	Esbo stad, skiftesvård anknytning, ovanlig arbetstid,
Sidantal:	42
Språk:	Svenska
Datum godkännande:	för 23.11.2020

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social science
Identification number:	
Author:	Riikka Sirén
Title:	The importance of attachment in day and night childcare
Supervisor (Arcada):	Carina Kiukas
Commissioned by:	City of Espoo
<p>Abstract:</p> <p>The purpose of this study was to gain a deeper understanding of the research made about day and night care and focus on aspects that should be taken into account when starting a new day and night care unit. I am using the attachment theory as the theoretical reference in this study and I want to highlight why attachment is important in day and night childcare. Due to parents shiftwork the life of the children may lack fixed routines therefore attachment is an important feature in day and night care. The method I am using for my thesis is a literature study. The research articles I have chosen to use are written by Finnish researchers about Finnish day and night care and therefore the most relevant for my study. Because day and night care is a Finnish particularity and does not exist anywhere else in the world in the same extent as in Finland. The results show that there are challenges when it comes to day and night daycare due to varying working and care hours. The educators are challenged in getting to know all the children as it can take as long as a week before they meet again at the daycare center. That is why it is important to have attachment relations in day and night care. The need for day and night daycare is created by a 24/7 society, where everything is always open and accessible. The conclusions are that there are different challenges around the day and night daycare, but with the help of a good attachment to the parents and to the educators, a safe everyday life can be created for the children in a daycare center. It would be an advantage if day and night daycare could have its own adapted national guidelines to follow and further research on who benefits from this form of daycare.</p>	
Keywords:	City of Espoo, Day and night care, attachment, non standard hours
Number of pages:	42
Language:	Swedish
Date of acceptance:	23.11.2020

INNEHÅLL / CONTENTS

1	Inledning	5
2	Skiftesvård	6
3	Anknytningsteorin som teoretisk referensram	11
3.1	Olika anknytningsmodeller	12
3.2	En trygg bas	13
3.3	Anknytning i småbarnspedagogiken	14
4	Syfte och frågeställningar	16
5	Metod	16
5.1	Insamling av material	17
5.2	Inklusions och exklusionskriterier	18
5.3	Analysmetod	19
5.4	Etiska överväganden	19
6	Resultat	20
6.1	Familjer i skiftesvård	20
6.2	Pedagogisk verksamhet	23
6.3	Organisatoriska aspekter	24
6.4	Övergångar mellan och daghem	24
7	Analys	26
7.1	Familjer i skiftesvård	26
7.2	Pedagogisk verksamhet	28
7.3	Organisatoriska frågor	28
7.4	Övergångar mellan hem och daghem	29
8	Diskussion	29
8.1	Resultatdiskussion	30
8.2	Metoddiskussion	32
8.3	Slutsatser och vidare forskning	33
	Källor / References	35

1 INLEDNING

I mitt lärdomsprov lyftes fram, vad som bör tas i beaktande med tanke på barnets och familjens välbefinnande, då det gäller småbarnspedagogisk verksamhet på en dygnet-runt enhet. Vi lever i ett samhälle som ändras hela tiden och människor är vana att få service dygnet-runt. Denna samhällsutveckling påverkar även småbarnspedagogiken, det kommer att behövas mer skiftesvård.

Detta lärdomsprov inkluderas i projektet Nordiskt perspektiv, Esbo stads småbarnspedagogik. Uppdraget är att finna forskning kring dygnet-runt daghem. Uppdragsgivarens önskan är att i mitt lärdomsprov lyfta fram aspekter som är viktiga att ta i beaktande då det gäller dygnet-runt daghem. Målsättning är att hitta de viktigaste aspekterna genom att fokusera på barnets anknytning vid dygnet-runt daghem.

Under de senaste decennierna har vård ovanlig tid varit en anmärkningsvärd del av den småbarnspedagogiska verksamheten i Finland. Arbete och småbarnspedagogisk verksamhet under ovanliga tider, tidig morgon, kvällar, nätter och veckoslut eller skift är kopplade till den så kallade 24/7 ekonomin. 24/7 ekonomin syftar på samhällen som är öppna dygnet runt. Kunskapsbristen vad gäller barnens dagliga liv i 24/7 samhällen beror på utmaningen i att hitta rätt metod i att kunna fånga dagliga temporaliteter och praktik (Sevón et al. 2017 s.3).

Dygnet-runt daghem är inget nytt fenomen, det första enheterna fanns redan i mitten på 70-talet men obereoende av detta är ämnet lite utforskat. Dygnet-runt daghem möjliggör det för föräldrar att arbeta ovanliga tider och detta behov ökar ständigt. Skiftesarbete och skiftesvård anses vara en riskfaktor för familjens välbefinnande på grund av avsaknanden av rutiner. Med tanke på detta är det viktigt med en god anknytning både till föräldrarna men också till pedagogerna.

I Alberga i Esbo öppnas ett nytt skolcentrum, Monikko hösten 2021. Förutom att det öppnas en svensk dygnet-runt-enhet i skolcentret kommer det också att finnas ett svenskt daghem och lågstadium samt finskt daghem, lågstadium och högstadium. Enheten för dygnet-runt är den första för svenskspråkiga i Esbo. I detta lärdomsprov används termerna dygnet-runt vård (day and night care, ympäri vuorokautinen päivähoido) eller skiftesvård (vuorohoido) samt ovanlig arbetstid (non standard hours) och pedagoger som syftar på personalen på daghem. Termen skiftesvård används i styrdokumentet som berör småbarnspedagogik och i lagstiftningen.

2 SKIFTESVÅRD

Samhällen över hela världen håller på att förvandlas från industrisamhällen till servicesamhällen. Dessa samhällen kan kallas för 24/7- samhällen, där avsikten är att kunna erbjuda service dygnet-runt. Detta innebär ett ökat behov av kvälls-, natt- och veckoslutsjobb. I ett samhälle som är öppet dygnet-runt arbetar allt fler andra arbetstider än det traditionella åtta till sexton. Det finns väldigt lite finsk forskning om sambandet mellan otypisk arbetstid och familjeliv även om man är medveten om att skiftesarbete och dygnet-runt vård har sina nackdelar så som oregelbunden livsrytm. Den ständiga förändringen i dagens samhälle återspeglas också i dagens barndom, det har skett förändringar i våra levnadsförhållanden, i arbetslivet, familjestrukturen och i föräldraskapet. Dock har det alltid jobbats i skift då det gäller vård och exportindustrin men nu har skiftesarbete ökat även inom handel, säkerhet, transport och livsmedelsindustrin (Loimuneva 2015 s.6-7).

Jag anser att i ett samhälle och i en vardag som är väldigt hektisk och stressande är det viktigt att stanna upp och fokusera på vad som kan underlätta barnfamiljernas dagliga liv. Överlag behövs ett samhälle som är mer barnvänligt och kunde bidra till mer harmoniska barn och vuxna. Idags läget är det andra faktorer som styr, än människors välbefinnande och detta får konsekvenser i att till exempel barn och unga mår dåligt. Därför är det viktigt att förebygga till exempel med hjälp av en välfungerande småbarnspedagogik.

Jag vill också lyfta fram det stigma som finns, vilket föräldrar känner av då de har barn på dygnet-runt daghem. Denna aspekt var något som jag blev förvånad över att existera och att det är ensamstående som anlitar servicen mest. Rätty (2014 s.2) tar upp i sin forskning att det som belastade ensamstående mammor mest i både familje- och arbetsrollen, var att ständigt ha bråttom, avsaknaden av rutiner, övergångssituationer och mammornas ständigt dåliga samvete. Från mammornas synvinkel påverkades barnen av skiftesarbetet med att känna otrygghet, ensamhet samt att bli utan tillräcklig uppmärksamhet av mamman.

Arbete som utförs ovanliga arbetstider och tidsbegränsat arbete ökar men även arbetstakten skärps och effektivitetskraven höjs. De senaste decennierna har arbetet blivit mentalt tyngre och dessa faktorer har en direkt påverkan på arbete och familjeliv samt på hela familjens välbefinnande. Många föräldrar anser att det inte finns tillräckligt med tid för familjen. Arbetsbelastningen ökar risken för att de negativa effekterna av arbetet överförs till hemmet (Loimunneva 2015 s.9). Arbetstiden och arbete har en stor inverkan på barnfamiljers vardag. I talspråk används dagsarbete för att beskriva arbete som utförs dagtid, med ovanlig arbetstid avses särskilt arbete som utförs under tidiga morgnar, kvällar, nätter och helger. Föräldrar som arbetar ovanlig arbetstid behöver en vårdplats för sina barn under ovanliga tidpunkter så som tidiga morgnar och nätter till exempel. Arbete som utförs otypisk tid och den vård barnen behöver ses ofta offentligt som riskbetonat (Eskelinen 2015 s.4).

Den offentliga diskussionen har tidvis varit livlig om vilka effekter ett 24/7 samhälle medför, men dess inverkan på barn och familjer och service som stöder välbefinnandet har sällan diskuterats. Skiftesvård är en serviceform i de finska samhället som möjliggör för föräldrarna att arbeta under ovanlig arbetstid (Teppo & Malinen 2016 s.14). Småbarnspedagogiken som den ser ut idag fick sin början då dagvårdslagen 1973 trädde i kraft. Enligt den dåvarande lagen är dagvård en socialservice som är tillgänglig för alla behövande. Samtidigt inledde socialstyrelsen ett forsknings- och experimentprojekt där målet var att planera hur nattvård för barn 1973-78 skulle organiseras. Då studien gjordes fanns det bara ett fåtal dygnet-runt daghem i några städer och som upprätthölls med socialstyrelsens experimenttillstånd. Resultatet av studien visade att daghem ansågs vara bäst i att tillgodose behovet av vård dygnet-runt eftersom de representerade kontinuitet

och säkerhet för familjerna och erbjöd en mängd olika aktiviteter. Men i studien betonades också att behovet av skiftesvård utifrån barnets och familjernas välbefinnande bör begränsas med hjälp av arbetsmarknadspolitiken (Kaiponen 2005 s.12).

Daghem är generellt öppna vardagar mellan klockan 6.00-18.00. Ifall barnet behöver vård utöver dessa tider på grund av föräldrarnas jobb eller studier är det frågan om skiftesvård. Kvällsvård ordnas mellan 18.00 -22.00 och vård som ordnas under nätter och/eller veckoslut är skiftesvård (Säkkinen 2014 s.6). I Esbo stads plan för småbarnsfostran (2019) står det att skiftomsorg skall ordnas i den utsträckning det behövs för de barn vars vårdnadshavare på grund av arbete eller studier behöver denna service. Skiftomsorg kan ordnas som daghemsverksamhet eller som familjedagvård, kvällar, veckoslut och nattetid. Barnets deltagande i denna form av småbarnspedagogik är ofta oregelbunden, detta skall tas i beaktande i planeringen och genomförandet av den pedagogiska verksamheten.

Dygnet-runt vård är behovsbaserat och berörs inte av den subjektiva rätten som rör övrig småbarnspedagogisk verksamhet (Kaiponen 2005 s.11). Enligt 13§ i lagen om småbarnspedagogik ordnas skiftesvård under kvällar, nätter, veckoslut och under helger på daghem eller i familjedagvård. Skiftesvård bör anordnas utgående från behovet för barnet som på grund av föräldrarnas arbete eller studier behöver detta. I lagen om småbarnspedagogik står det också att en daghemsdag högst får vara i 10 timmar per dygn, där utgör skiftesvård ett undantag där vårdtiden bör anpassas enligt barnets behov. (2018/540 9§)

Dygnet-runt daghem erbjuder en avgörande, familjevänlig service för föräldrar som arbetar icke standardtimmar, något som är mycket viktigt i ett land där, skiftesarbete är vanligt bland kvinnor. Men ändå hämtar detta med sig annan form av problematik, som främst har att göra med längden på vistelsen i dygnet-runt vården under föräldrarnas skift. Vissa föräldrar är tvungna att välja att ha barnet på daghem långa tider, ibland flere dagar i streck, eller att hämta hem barnet för korta vistelser mellan skiften men då inte själv få tillfälle för behövlig vila. Det är förståeligt att föräldrarna inte känner sig bekväma med att lämna barnet i skiftesvård flere dagar i streck. Dessa situationer kan försvåras

yttre då det blir snabba ändringar i arbets- skiften, som dessutom utplånar all form av rutin i barnskötsel (Moilanen et al. 2016 s.5).

Allt fler barn har föräldrar som jobbar oregelbunden arbetstid. Föräldrarnas varierande arbetstider kan göra det lättare att förena familjemedlemmarnas dagliga scheman, eftersom en förälder kan ta hand om barnen medan den andra föräldern är på jobb. Oregelbunden arbetstid har visat sig vara mer familjevänligt än vanlig arbetstid, eftersom den maximerar föräldrarnas tid med sina barn. Dessutom är avgifterna för småbarnspedagogiken lägre och bidrar till ett mer jämställt parförhållande då båda föräldrarnas är involverade i barnskötseln. Å andra sidan kan oregelbunden arbetstid komplicera familjens vardag och samhörighet och därmed påverka föräldrarnas och barnets välbefinnande. På grund av oregelbunden arbetstid kan vardagen vara stressande och sakna rutiner vilket försämrar barnets och föräldrarnas ork (Räty 2014 s.20).

Vårdtiderna på ett dygnet-runt daghem är väldigt varierande beroende på barnets vecko- och dagvårdstidtabeller. På grund av föräldrarnas varierande arbetstider förs och hämtas barnen väldigt varierande tider till daghemmet (Sevón et al. 2017 s.22). Inget av det som vanligtvis fungerar inom vanlig småbarnspedagogisk verksamhet kan överföras direkt till ett dygnet-runt daghem (Rönkä et al. 2019). Enligt föräldrarna är det lättare för ett barn under 2 år att anpassa sig till skiftesvård då barnet får mer uppmärksamhet av pedagogerna och har möjlighet att få sitta mycket i famnen. Då barnet är äldre kan det skapa problem vid övergången till daghemmet då hen kan ställa frågor om vårdtiden (Kaiponen 2005 s.46).

Det finns relativt lite forskning kring dygnet-runt daghem, speciellt forskning som kan vara till nytta inom den finska kontexten. Dygnet-runt daghem som går att jämföra med den finländska modellen, finns enbart i Sverige, Danmark och Japan, där man förenar vård av barn, uppfostran och pedagogik. (Vuohelainen 2019 s.19) Även i andra länder finns det någon form av flexibel småbarnspedagogik under kvällar och nätter men i Finland är det systematiskt och är en del av den offentliga småbarnspedagogiken och är därför en finsk egenart (Sevón et al. 2017 s.3).

Jag inriktar mig på vikten av anknytning, då det gäller dygnet-runt daghem. Hur barnet påverkas av att vårdas av någon annan än familjemedlemmar. Lyfter fram hur viktigt det är med anknytning, när vårdtider och rutiner ser annorlunda ut än i ett vanligt daghem. I min teoretiska referensram använder jag mig av anknytningsteorin och speglar den mot den forskning som finns om dygnet-runt daghem. Jag anser detta vara viktigt för att en god anknytning ger goda förutsättningar i livet, speciellt då man möts av motgångar.

För barnet är det ett stort steg att börja på daghem, Killén (2011 s. 214 -215) hävdar att en bro mellan hem och daghem bör byggas då barnet börjar på daghem. En ny bas skall skapas utifrån vilken barnet kan utforska sin nya omgivning och vid behov söka tröst. Interaktionen mellan barn och vuxen är för ett daghemsbarn under tre år det allra viktigaste. I detta sammanhang har även kontakten mellan föräldrar och daghemspersonal en central betydelse. Detta betyder att anknytningen är viktig i denna kontext. Enligt Bowlbys anknytningsteori har alla människor ett grundläggande behov av starka och trygga relationer till andra människor. Hos barn ses anknytningsbeteendet oftast då barnet skräms, känner sig osäkert eller är i behov av tröst. Ett tryggt anknytningsmönster ger barnet känslan av säkerhet och att föräldern hjälper då det uppstår hotfulla situationer (Eide & Eide 2014 s.111 -112).

Anknytning är den svenska översättningen av den engelska termen attachment. Definitionen av ordet anknytning är, någonting mindre som hänger ihop med något större och är beroende av den. Anknytningsteorin behandlar även interaktionen mellan anknytning och omvårdnad (Broberg et al. 2012 s.33).

I grunderna för planen för småbarnspedagogik (2018 s.14) står det att småbarnspedagogikens uppgift är att tillsammans med föräldrarna stödja barnets helhetsmässiga uppväxt, lärande och utveckling. Småbarnspedagogiken skall även bidra till jämlikhet och arbeta mot marginalisering samt främja likabehandling barnen emellan. Färdigheterna och kunskapen som barnet skaffar sig i den pedagogiska verksamheten på daghemmet stärker barnets aktiva deltagande i samhället samt hens delaktighet. Småbarnspedagogikens uppgift är också att stöda föräldrarna i arbetet som fostrare och göra det möjligt för föräldrarna att delta i arbetslivet eller studier.

Resultatet av studien kommer att vara till nytta för personalen som arbetar på dygnet-runt enheten. Har förstått att största delen av personalen inte har erfarenhet av småbarnspedagogisk verksamhet dygnet-runt och därför är det viktigt att lyfta fram de faktorer som bör tas i beaktande. Skiftesvård skiljer sig mycket från vanlig småbarnspedagogik, på grund av vårdtiderna och det medför att behoven är annorlunda än på ett vanligt daghem.

3 ANKNYTNINGSTEORIN SOM TEORETISK REFERENSRAM

I detta kapitel beskrivs John Bowlbys anknytningsteorin och de olika anknytningsmodellerna. Redogör även begreppet trygg bas som beskriver anknytningspersonens uppgift på ett begripligt sätt. Till sist beskriver jag anknytningens betydelse i småbarnspedagogisk verksamhet.

Grunderna för anknytningsteorin skapades av John Bowlby. Huvudtanken i hans trilogi Attachment and Loss är, barnets upplevelse av att förlora sin mor och hennes kärlek, detta anses kunna allvarligt skada barnets utveckling (Sinkkonen & Kalland 2011 s. 29). Sin teori bygger Bowlby på kliniska observationer, experimentella studier med människor samt biologisk forskning (Eide & Eide 2014 s.111).

Vid födseln är barnet hjälplöst och har därför tendens att fästa sig vid sin omsorgsperson och för att barnet skall kunna överleva krävs en långvarig anknytning till denna person (Sinkkonen & Kalland 2011 s. 30). Anknytningsteorin har som avsikt att förklara människans anknytningsbeteende och det hur människan utvecklar starka och bestående band till närstående personer. Dessa starka och trygga kontakter är ett grundläggande behov hos människan, ifall dessa viktiga kontakter bryts, eller hotas att brytas kan detta leda till psykiska besvär (Eide & Eide 2014 s.111). Enligt Bowlby präglas människan och djuren av ett biologiskt anknytnings beteende, detta skyddar barnet ifall det utsätts för fara. Det beteende som barnet visar vid separation och återförening med en viss omsorgsperson kallas för anknytningsbeteende. Det handlar om en inre motivation att söka tröst och närhet när fara hotar (Tjersland et al. 2017 s.86).

Enligt anknytningsteorin knyter alla barn an till sina omsorgspersoner oberoende hur de behandlas. För att kunna överleva är det ett måste. Utgående från det känslomässiga samspelet som utspelar sig mellan vuxen och barn, knyter barnet an på olika sätt till sin omsorgsgivare (Killén 2011, s.57). Risholm Mothander & Broberg (2018 s.82) påpekar att det är betydelsefullt att komma ihåg då vi använder termen anknytningsmönster att det syftar på en relationen mellan ett barn och en bestämd omvårdnadsperson. Anknytningen är relationsspecifik och inte ett karaktärsdrag hos barnet. Barnets anknytningsmönster är olika beroende på person, mamma, pappa och mormor etc. Anknytningsteorin ger en insikt om hur barn förstår sin roll i denna värld, hur barnet förstå sig själv och den vuxenvärld de lever i (Killén 2011 s.59).

3.1 Olika anknytningsmodeller

Mary Ainsworths samarbete med Bowlby började i slutet av år 1950 på Tavistock kliniken i London (Sinkkonen 2019 s.33). Enligt Ainsworth och hennes kolleger finns det tre olika anknytningsmönster, trygg, otrygg-ambivalent och otrygg- undvikande anknytning. (Bowlby 1994 s.154) Ett tryggt anknytningsmönster gör att barnet kan lita på att föräldern hjälper och är närvarande ifall situationen blir skrämmande eller svår (Eide & Eide 2014 s.112). Den trygga anknytningen främjas av att föräldern är mottaglig för barnets signaler och visar empati då barnet vill bli tröstad (Bowlby 1994 s.155).

Det andra anknytningsmönstret är otrygg-ambivalent, i detta fall är barnet osäkert ifall föräldern är närvarande och hjälper ifall det behövs (Bowlby 1994 s. 155). Anknytningen blir ambivalent. Barnet har en önskan om att kunna få kontakt, men är rädd att detta inte kommer att förstås, uppfattas eller överhuvudtaget bli tillfredställt. Följden av detta kan vara separationsångest, att barnet blir ängsligt, osäkert och klänger sig fast, då det är dags att på egen hand utforska omgivningen (Eide & Eide 2104 s.113)

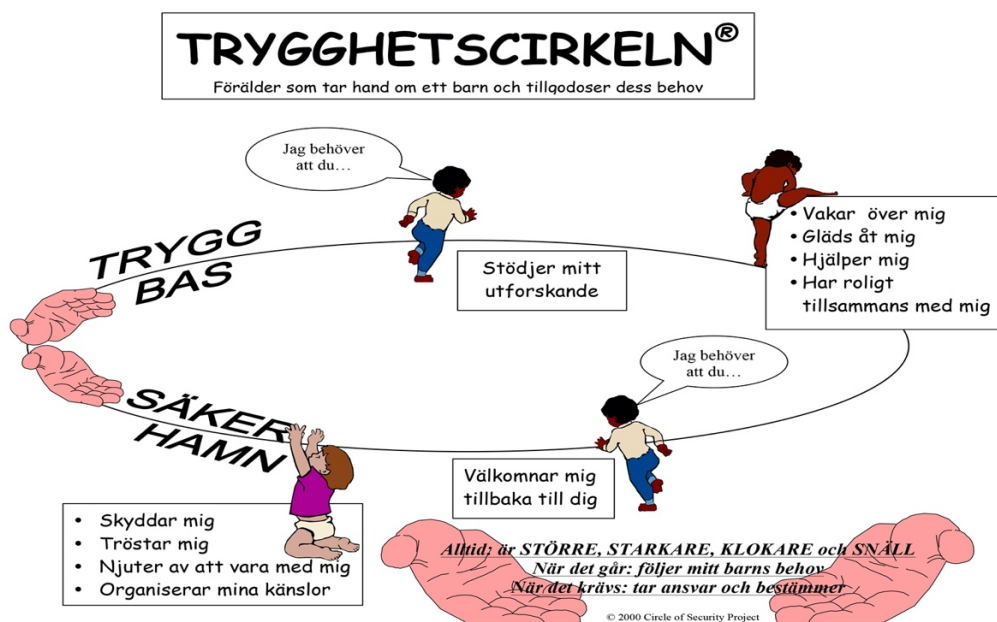
Det tredje mönstret är otrygg-undvikande anknytning som utvecklas då barnet inte litar på att, föräldern kommer att vara närvarande och ge stöd och hjälp vid behov. Barnets förväntningar är att inte få någon hjälp och där med blir inte heller behoven besvarade.

Personer med denna typ av otrygg anknytning har benägenhet att helt och hållet undvika kontakter, att leva sina liv ensamma utan att uppvisa någonslags behov av hjälp eller stöd. Detta är en konsekvens av att alltid bli avvisat och aldrig ha fått sina behov tillgodosedda (Eide & Eide 2014 s.113).

Efter att många forskare tagit upp Ainsworths metod och undersökt olika riskgrupper kunde de märka att en del av barnen hade en anknytning till sina föräldrar som inte hörde till någon av de mönster som beskrivits ovan. En del av dessa barn kunde beskrivas med definitionen desorganiserad anknytning (Risholm Mothander & Broberg 2018 s.85). Bowlby beskriver tredje anknytningsmönstret som icke specifik, han utgår från andras forskning. Karakteristiska drag för detta mönster är, att barnet är ängsligt och att kontakten är splittad, förvirrad och planlös. Denna form av anknytning är präglad av kommunikations svårigheter, icke avslutade meningar, samtalsämnen som byts snabbt samt oförutsedda avbrott i lek och samtal. Detta kan bero på brist på omvårdnad, sexuella övergrepp och misshandel (Eide & Eide 2014 s.113).

3.2 En trygg bas

Trygg bas är ett centralt begrepp inom anknytningsteorin, den beskriver omvårdnadsförmågan som den vuxne har. Att vara en trygg bas då barnet vill utforska sin omvärld, men att också finnas där då barnet återvänder ifall hen upplevt att något är farligt eller hotande (Risholm Mothander & Broberg 2018 s.69) I denna roll skall den vuxna bara finnas där, färdig att uppmuntra och eventuellt hjälpa till vid behov, inte agera om det inte är absolut nödvändigt (Bowlby 1994 s. 28).

(Figur 1: Upplandsbro.se)

I denna bild förklaras den dubbla funktionen som en omvårdnadsperson har. En trygg bas att utgå ifrån och en säker hamn att komma tillbaka till vid behov (Risholm Mot-hander & Broberg)

Jag väljer att ta upp detta på grund av att trygghetscirkeln kan även implementeras till småbarnspedagogiska verksamheten och anknytningen till en trygg pedagog, som jag väljer att se som egenvårdare.

3.3 Anknytning i småbarnspedagogiken

I Finland är det vanligt att båda föräldrarna till barn under skolåldern är med i arbetslivet. Största delen av barnen vårdas hemma sina första tre år, en del av barnen börjar på daghem vid ett års ålder men majoriteten av barnen börjar på daghem senast när de fyllt 3år. Det är även vanligt i Finland att småbarnsföräldrar arbetar heltid, vilket leder upp till tio timmar långa daghemsdagar (Sinkkonen & Kalland 2011 s. 147). Att börja på daghem innebär alltid en upplevelse av separation, detta bör tas i beaktande hemma och på daghemmet barnet börjar på. Barnet bör förberedas för daghems-starten, till exempel kan man besöka daghemmet innan barnet börjar och prata om det hemma. Det är önskvärt att en av föräldrarna kunde vara närvarande på daghemmet under den första veckan då barnet börjar i småbarnspedagogiken (Sinkkonen 2019 s.72). Då barnet vistas långa perioder på

daghem utan sina föräldrar är det viktigt att barnet känner sig tryggt. Som grund för barnets trygghet, enligt Bowlbys teori, är kvaliteten på anknytningen till barnets första betydelsefulla omsorgsperson. I forskningen kring emotionella svårigheter på daghem har Bowlbys anknytningsteori använts i stor utsträckning (Palviainen 2007 s.18).

Småbarnspedagogisk verksamhet orsakar sällan väldigt långa avbrott i anknytningsrelationerna, men daghemmets speciella funktion gällande anknytningsteorin bör tas i beaktande. De professionella som tar hand om barn på daghemmet är inte nödvändigtvis, åtminstone till en början, emotionellt engagerade i barnet. Ett flertal pedagoger kan jobba på daghemmet, utan att någon av dem är speciellt engagerade i ett specifikt barn (Sinkkonen & Kalland 2011 s.154-155). Anpassningen till småbarnspedagogiken beror på hurdana anknytningsmodeller barnet är van vid hemifrån samt faktorer relaterade till familjesituationen som stöder eller hindrar barnets utveckling (Sinkkonen 2019 s.70).

Enligt anknytningsteorin är föräldrarnas sensitivitet och förutsägbarhet avgörande i skapandet av ett tryggt anknytningsmönster men, inom småbarnspedagogiken är möjligheterna begränsade att ta hand om barnets individuella behov och att nå barnets emotionella tillstånd. Men däremot kan daghemmet erbjuda trygga rutiner och en vardag som går att förutse (Sinkkonen & Kalland 2011 s. 155). För ett litet barn är det viktigt att ha en anknytningsrelation till minst en av pedagogerna på daghemmet och att barnet känner sig bekväm med den övriga personalen och kan även rikta sitt anknytningsbeteende till dem (Broberg, Hagström & Broberg 2012, s. 38).

Speciellt när det gäller skiftesvård kan det vara extra utmanande att skapa en trygg anknytning, speciellt om barnet börjar skiftesvård innan sin första födelsedag. Tiden ifrån den primära vårdaren kan bli väldigt lång inom skiftesvård och barnet kan känna sig övergivet ifall separationen varar i många dagar. Varje barn borde ha en egenvårdare inom daghemmet, som fungerar som en trygg bas för barnet då föräldrarna är borta. Att använda egenvårdar modellen i skiftesvård har sina utmaningar. Barnen har olika långa skift och ibland mycket långa dagar på daghemmet, därför är det omöjligt att få egenvårdaren med på varje skift (Loimuneva 2015). Personalen inom småbarnspedagogiken är ofta omedvetna om hur mycket de vet om anknytningsbeteende.

Personalen ser dagligen situationer där barnet hämtas eller lämnas på daghemmet, detta handlar om separation och återförening (Killén 2011 s.60).

4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet för mitt lärdomsprov är att ge ökad kunskap om betydelsen av anknytningsrelationer i ett dygnet-runt daghem och ta fasta på aspekter som bör tas i beaktande då man startar upp en dygnet-runt enhet. Vilken betydelse har anknytningen på ett dygnet runt daghem?

5 METOD

I detta kapitel behandlas litteraturstudie som metod, insamlingen av material, analys, inklusions och exklusionskriterier och etiska överväganden.

Uppdraget från Esbo stad för lärdomsprovet är att ta fram forskning om dygnet-runt daghem. Det faller sig naturligt att jag gör en allmän litteraturstudie, där jag hämtar information från vetenskapliga artiklar, en avhandling och en Thl publikation om Lapsiperheiden hyvinvointi 2014 .

En litteraturöversikt har som avsikt att försöka fastställa den kunskap som redan finns inom forskningsområdet och därmed hjälpa till att staka ut relevanta forskningsfrågor som hjälper att öka förståelsen av ämnet (Denscombe 2000). Målet för en litteraturstudie är att visa vad som gjorts tidigare inom ett visst fält, att jämföra resultat och teorier och att därefter fastslå vad man vet om ämnet. (Jacobsen 2012 s.60)

Har valt att göra en allmän litteraturöversikt för att kunna skapa en översikt på området jag valt, med hjälp av beskrivning av data. Litteraturen som valts analyseras och kvalitetsgranskas och leder till en beskrivande översikt över forskningsproblemet. (Friberg 2016)

I en litteraturstudie kunde jag ta fram kunskap som redan finns om ämnet och kunna delge det mest relevanta som uppstod under bearbetningen av datan och beskriva kunskapsläget inom området. Litteraturstudier utgår oftast från andra kvantitativa studier, och har som avsikt att ta fram vad som kan anses som säker kunskap. Det är viktigt att komma ihåg att all form av datainsamlingsmetoder har sina validitets och reliabilitetsproblem (Jacobsen 2012).

5.1 Insamling av material

Då jag startade upp arbetet med att skriva mitt lärdomsprov började jag med att söka vetenskapliga artiklar ur olika databaser. En del av artiklarna hittade jag på Academic Search Elite (EBSCO) och Sage Journals, men fann att många av artiklarna inte var tillgängliga utan krävde betalning för artiklarna, därför valde jag att använda mig av manuell sökning och hittade samma artiklar via Google Scholar som inte kostade. De artiklar som jag inte fick fram via EBSCO och som inte finns med i min tabell har jag fått fram via manuell sökning. Har använt mig av sökord så som, daycare, children och shiftwork och dygnet-runt förskola, dygnet-runt dagvård, vuorohoito och ympäri vuorokautinen päivähöito.

Sökord som education and care och early age gav inga relevanta artiklar på EBSCO, eller gav alldeles för många träffar. Inom detta forskningsområde används en skiftande terminologi, dygnet-runt dagvård, dygnet-runt förskola, vuorohoito, ympäri vuorokautinen päivähöito, flexibly scheduled early childhood education and care och day and night care bara för att nämna några. På grund av den skiftande terminologin har jag hittat de bästa artiklarna via kedjesökning.

I min materialinsamling har jag strävat efter att använda mig av så pass ny forskning som möjligt, för att den skall vara så relevant som möjligt. Det forskningsartiklar jag valt att forska i är under 10 år gamla.

5.2 Inklusions och exklusionskriterier

Det märktes ganska snabbt under min skrivprocess att jag valt ett område som är väldigt lite forskat kring. Forskning om dygnet-runt daghem är geografiskt ganska begränsat, enbart i ett fåtal länder utanför norden finns denna vårdform och de skiljer sig från den dygnet-runt vård som är en finsk egenart. Har därför valt att fokusera på finländsk forskning i ämnet. Arbetet innehåller forskningsartiklar och en avhandling samt en Thl publikation om Lapsiperheiden hyvinvointi 2014.

Orsaker till varför forskningsartiklar från andra länder valdes bort var att de inte passade syftet, de behandlade ämnet mer ur ett politiskt och ekonomiskt perspektiv. Så som, hur dygnet-runt vård på bästa sätt möjliggör arbete under ovanlig arbetstid för föräldrarna. Syftet är att se skiftesvården ur barnets, familjens och pedagogens synvinkel.

Orsaken till att det valts i huvudsak finsk forskning är att den tjänar bäst mitt syfte för mitt lärdomsprov. De finska forskningen är gjord på finska daghem och är därmed bäst lämpade för vår kultur och det är enbart i Finland som dygnet-runt daghem fungerar som en del av den nationella småbarnspedagogiken. De valda forskningsartiklarna, är alla skrivna under perioden 2010-2020. Forsknings artiklarna är alla skrivna på engelska och avhandlingen samt Thl publikationen på finska. Alla artiklarna samt avhandlingen och rapporten behandlar skiftesvård ur familjernas, barnens och pedagogernas synvinklar.

Inklusionskriterier:

- Publicerade mellan 2010-2020
- Finsk forskning
- Behandlar ämnet ur barnets, familjernas och pedagogernas synvinkel.

Exklusionskriterier:

- Publicerade före 2010
- Utländsk forskning
- Behandlar ej ämnet ur barnets, familjernas och pedagogernas synvinkel.

5.3 Analyismetod

I lärdomsprovet har använts 5 vetenskapliga artiklar, en avhandling och en ThI publikation om lapsiperheiden hyvinvointi 2014. Analyismetoden jag valt att använda är, innehållsanalys detta hjälper mig att analysera artiklarna jag valt ut. Den första fasen är att läsa igenom artiklarna noggrant för att kunna förstå innehållet, nästa moment är att göra en översiktstabell över de valda artiklarna. Därefter nästa görs en jämförelse av artiklarna där avsikten är att hitta likheter och olikheter. Resultaten görs i en allmän litteraturstudie som en beskrivande presentation (Friberg 2012). Se bilaga 1

De valda studierna lästes flere gånger om för att kunna förstå helheten och därefter gjort en tabell över datan. Tabellen ger en översikt på artiklarna, avhandlingen samt publikationen. Ur dessa artiklar steg upp fyra kategorier, familjer i skiftesvård, pedagogik, organisatoriska aspekter och övergångar.

5.4 Etiska överväganden

Enligt Arcadas guide för god praxis (2019), skall man i sin dokumentation och presentation iakta ärlighet, noggrannhet samt vara allmänt omsorgsfull då man tolkar någon annans resultat.

Följer detta i och med att jag gör en litteraturstudie. Det innebär att jag inte har plagierat eller hänvisat till texter jag inte använt mig av. Anger korrekta källor och ser till att källförteckningen stämmer. Då jag gjort en litteraturstudie är det etiska aspekterna främst att jag citerar och hänvisar rätt.

Använder mig av etiskt hållbara dataanskningsmetoder samt att det skall vara förenliga med kriterier för forsknings och utvecklingsarbete. (Arcada 2019)

Tillämpar bedömnings- och dataankaffningsmetoder som är etiskt hållbara samt överensstämmande med kriterierna för vetenskaplig forskning. Hänvisar till andra

forskarens publikationer på ett korrekt sätt och därmed tar hänsyn till och respekterar andra forskarens arbete och resultat och tillerkänner värdet och betydelsen av deras resultat. (Forskningsetiska delegationen)

6 RESULTAT

I detta kapitel redogörs hur forskning och teori är kopplat till mina frågeställningar. Jag fokuserar på vikten av anknytning på ett dygnet-runt daghem och hur det syns i den tidigare forskningen och hämtar även fram andra viktiga aspekter som är bra att ha i åtanke då man startar upp ett dygnet-runt daghem.

I kapitlet redogörs innehållet i de forskningsartiklar som jag funnit om skiftesvård. Har valt att dela upp texten i, familjer i skiftesvård, pedagogisk verksamhet, organisatoriska aspekter, och övergångar mellan hem och daghem, dessa kategorier steg upp ur innehållet i artiklarna så det var naturligt att dela texten utgående från dem. Se Bilaga 2.

6.1 Familjer i skiftesvård

Många småbarnsföräldrar arbetar utanför normal kontorstid, det vill säga kvällar, nätter eller/ och veckoslut. Skiftesvård erbjuds till familjer vars båda föräldrar eller ensamförsörjande som jobbar otypisk arbetstid. Denna form av service möjliggör för barnet att delta i småbarnspedagogiken enligt föräldrarnas arbetsschema, vilket kan innebära en kombination av arbete både dagtid och icke standard timmar. (Salonen et al. 2018 s.3) Dygnet-runt vård är flexibelt och tar hänsyn till familjernas individuella scheman. Denna vårdform gör det lättare att hantera kombinationen, ovanlig arbetstid och familjeliv men för barn kan detta innebära ett mindre stabilt vardagsliv (Salonen et al. 2016).

Den finländska dagvårdslagstiftningen känner inte till skiftesdagvård som en egen verksamhetsform, men lagen förpliktar kommunen att ordna dagvård enligt lokalt behov och detta gäller även öppetider (Lammi -Taskula & Karvonen 2014 s.60). Överlag finns det väldigt lite forskning om dygnet-runt daghem, detta lyfts fram både i litteratur och i den forskning som är gjord kring ämnet. Enligt Salonen et al. (2016) är dygnet-runt

daghem en vanlig vårdform bland barn vars föräldrar jobbar i skift men däremot vet man väldigt lite om barnets liv, i dygnet-runt daghem.

På grund av föräldrarnas skiftande arbetstider, har barn på dygnet-runt daghem väldigt olika dag- och veckorutiner vilket påverkar stort på det administrativa och pedagogiska frågorna. Detta påverkar även personalens möjligheter att bemöta de enskilda barnets behov (Rönkä et al. 2019). Dygnet-runt daghem och barnens oregelbundna vårdtider har setts som en risk för barnets utveckling. En del forskning pekar på att skiftesvård har en försvagande inverkan på barnets socioemotionella välbefinnande (Sevón et al. 2017 s.6, Siippanen 2018 s.15) Men däremot kommer det fram i forskningen av Sevón et al. (2017 s.8), att barn i skiftesvård hade mindre negativa känslor relaterat till vardagsmorgnar än barn som deltog i vanlig småbarnspedagogik.

Föräldrarnas arbetsförhållande och arbetstid påverkar deras föräldraskap och barnets dagliga liv. Familjer som arbetar utanför kontorstid har rapporterat om specifika utmaningar som tidsbrist, oförutsägbarhet i dagliga scheman och svårigheter i att upprätthålla och skapa dagliga rutiner (Sevón et al. 2017 s.4-5).

Barn anländer till skiftesvård olika tider, från tidig morgon till sent på kvällen. Detta innebär en mångfald av olika ankomstsituationer och dessutom variation i vilka av personalen och av barnen som är på plats. Förutom personer, gäller det även vilka materiella föremål som barnet har tillgång till vid ankomst. Barn som anländer till skiftesvården har olika resurser till sitt förfogande för att kunna skapa sig känslan av tillhörighet (Salonen et al. 2016). För småbarn är det tufft med skiftesvård, barn kan bli hämtade hem klo. 22 och återvända till daghemmet igen klo. 7.00, det händer ibland att dessa barn somnar mitt i lunchen (Salonen 2018 s.10).

Att bygga upp och upprätthålla relationer med barn och deras familjer anses vara svårt på grund av barnens olika vårdprogram och personal som arbetar i skift. Det finns även egenskaper i skiftesvård som anses hota barnets känsla av stabilitet. Till dessa hör långa vårdperioder och övernattnings på daghemmet, individuella vårdprogram, variation i gruppens sammansättning och förändringar i vårdpersonalen (Rönkä et al. 2019).

Familjer som använder skiftesvård är olika med tanke på boende- och vårdnadsförhållanden. Detta skapar utmaningar i att träffa, förstå och stödja familjen och bygga upp ett partnerskap. (Rönkä et al. 2019) Men å andra sidan har förhållandet mellan personal och familjer, särskilt på kvällar, betraktats mer intim än under dagtid. Eftersom endast ett fåtal barn är på daghem under kvällar och helger, kan barnens potentiella olika behov tas bättre i beaktande (Rönkä et al. 2019).

För att kunna ta hänsyn till barns individuella behov måste pedagogerna lära känna varje barn. Pedagogerna i skiftesvård anser detta vara utmanande på grund av barnets vårdtider samt sina egna arbetstider, detta gör att barn och personal möts sällan och väldigt oregelbundet. Det är olika barn på plats varje dag, ibland kan det ta en vecka innan man träffar ett visst barn. (Rönkä et al. 2019) Gruppens ständiga förändring utmanar personalens metoder i att ta småbarns tillhörighet i gruppen i beaktande. Ett barn kunde till exempel gå miste om sin lekkamrat som gått hem, endel barn går hem på kvällen och endel stannar över natten, allt efter olika tidtabeller. Småbarn kan visa tecken på förvirring i sådana situationer, så som att sluta med den aktivitet hen höll på med. Fastän detta är korta ögonblick, påverkas alla av att gruppkonstellationen ändrats (Salonen et al. 2020 s.8).

Generellt lyckas personalen skapa utrymme för aktivitet och samvaro som präglas av hemlighet, i den ständigt varierande gruppkonstellationen. Detta kännetecknas av flexibilitet, intimitet och frivillighet samt att barnen får sin åsikt hörd (Sevón et al. 2017 s.5, Salonen et al. 2020 s.9). Eftersom färre barn är på plats under nätter och veckoslut, får de som är närvarande mer individuell uppmärksamhet av pedagogerna. Av samma anledning är aktiviteterna mer flexibla och barnen har möjligheter till lek som inte var tillgängliga för dem under dagtid. På kvällarna samlas vanligtvis barn från olika åldersgrupper, och de yngre barnen kan leka med äldre kamrater eller syskon. På kvällar och veckoslut är det tid för speciella lekaktiviteter och kontakter (Salonen et al. 2018 s.12).

Regelbundenhet och lek med kamrater och bekanta vuxna påverkar barns välbefinnande positivt, särskilt i samband med dygnet-runt vård. För barnet är familjen och daghemmet viktiga sociala miljöer, där de är aktiva deltagare som bidrar till, förhandlar och påverkar

rutiner, regler, roller och ansvar. Dagliga rutiner spelar en stor roll i barnets och familjens välbefinnande och i anpassningen vid miljöombyten. Det emotionella välbefinnandet byggs upp av den känslomässiga atmosfären som skapas av rutiner och av känslor hos de involverade (Sevón et al. 2017 s.5,6 och 8).

Felaktiga och oflexibla rutiner och brist på personlig kontroll kan också töra på resurserna och resultera i bråk och vara skadligt för hela familjen. Det kan också vara värt att diskutera med barnet om rutinerna hemma och i skiftesvården och hur man tillsammans med vuxna kunde planera så att det för allas del blir bra. Det är viktigt att ta i beaktande hur belastande ett 24/7 samhälle är för barn vars föräldrar arbetar ovanliga arbetstider. För en del barn kan effekterna av detta vara till och med en fördel men för andra en börda och mycket oroväckande, därför bör man se varje barn individuellt. (Sevón et al. 2017 s.25-26)

6.2 Pedagogisk verksamhet

På grund av att gruppansättning och mängden personal som ständigt förändras, har pedagogerna svårigheter att planera och genomföra målstyrd pedagogik. Det finns antingen ingen tid eller plats för delad planering eller så kan det som är planerat inte genomföras eller inte slutföras på grund av oväntade förändringar i individuella arbets- och vårdsscheman. Pedagogerna i skiftesvård oroar sig över vilka möjligheter och förmågor de har att kunna tillgodose barns olika vård och pedagogiska behov. Det är utmanande att försöka erbjuda alla barn samma aktiviteter på grund av vårdtiderna samt barnets vitalitetsnivå. (Rönkä et.al. 2019)

Barnens olika rytmer påverkar deras position i gruppen. Aktiviteterna måste anpassas enligt barnens individuella vårdtider och under kvällstid är det vanligt att gruppen består av barn i olika åldrar vilket gör planeringen och genomförandet av aktiviteter ännu svårare (Rönkä et al. 2019). Viktigt att upprätthålla regelbundna rutiner, som måltider, sömn och utflykter både hemma och på daghem, oavsett oregelbundna daghems scheman. (Salonen et al 2018 s.17)

Den pedagogiska verksamheten är mer spontan än planerad på grund av att barnen ibland, på grund av föräldrarnas ändrade arbetstider inte deltar i daghemmets verksamhet som planerat. Ibland hinner pedagogerna börja någon verksamhet men måste avbryta för att barnet går hem eller att arbetsskiftet tar slut (Rönkä 2019).

6.3 Organisatoriska aspekter

Ur ett föreståndarperspektiv är bristen på nationella riktlinjer och att fördela personal resurserna utmanande. Det är svårt att utveckla och planera pedagogisk verksamhet och aktiviteter i en situation då forskning och nationella riktlinjer saknas för dygnet-runt daghem. Dygnet-runt daghem utvecklar själv sin praxis och föreståndaren ansvarar främst för att anpassa de allmänna regler och riktlinjer som finns så att de passar i deras sammanhang. Att fördela personalresurserna och att säkerställa en lämplig bemanningsnivå är svårt, både under så kallade rusningstider men även under lugnare tider. Detta är särskilt krävande om vårdtiden avbryts eller att en anställd är frånvarande (Rönkä et al. 2019).

I Sevón et al. (2017 s.22) forskning, framkommer det att i familjer där man arbetar ovanlig arbetstid kan mängden vårdtimmar, dagar och tidiga morgnar vara färre än för dem som går på ett vanligt daghem . Detta kan bero på mängden arbetade timmar, på delad vårdnad eller eventuellt också på släktingar. Allt som oftast är vårdbehovet under kvällar och tidiga morgnar, vård nattetid är sälsynt (Rönkä et al. 2019).

6.4 Övergångar mellan och daghem

Hur småbarn behandlar övergångar från hem till daghem är också ett område som det forskats lite i, men i kontexten dygnet-runt daghem är Salonen et al. (2016) forskning den första. Det har visat sig att både förälder och barn bidrar starkt till dynamiken i övergångs situationer. Småbarns känslomässiga reaktioner är relaterade till föräldrarnas beteende och vid dessa övergångar har pedagogerna en viktig roll i att stöda barnet.

Kamratrelationer har också betydelse vid övergångssituationer, de kan hjälpa barnet att anpassa sig till daghems miljön. Barn kan uttrycka glädje och entusiasm eller så kan de handla om en hälsning eller fysisk närhet när de träffar en kompis. Ibland kan det även handla om ett objekt, någon leksak eller aktivitet som fångar intresset. Att uppleva socialt stöd från andra människor, att känna sig inkluderad, värdefull, behövd och accepterad är viktigt med tanke på tillhörighet. Känslan av tillhörighet kan beskrivas som en känsla av att vara hemma, att uppleva säkerhet och komfort. Denna typ av känslomässig upplevelse är väsentlig för människors välbefinnande (Salonen et al. 2016).

Att tillhöra är dock inte bara en upplevelse utan något som görs aktivt i förhållande till andra människor såväl som fysiska platser. Tillhörighet antas, ifrågasätts och förhandlas fram olika tider, på olika platser och grupper där vi lever i våra dagliga liv. Dessa dagliga interaktioner kan förstås som en politisk process för att producera gränser för medlemskap gränser som skiljer mellan dem som tillhör en viss gemenskap och de som inte gör det. (Salonen et al. 2016)

Tillhörighet är inte ett statiskt tillstånd eller något som kan nås hur som helst. Tillhörighet förstås mer som något övergående och flytande, ett fenomen som varierar från situation till situation och från ett ögonblick till ett annat. På samma sätt kan känslan av tillhörighet nödvändigtvis inte upplevas till fullo. Tillhörighet kan snarare beskrivas som en upplevelse av ett urval av känslor som vi har, mer eller mindre under ett visst ögonblick detta beror på många olika aspekter hos oss själva och vår omgivning. För det mesta ägnar vi inte mycket uppmärksamhet åt den här upplevelsen. Avvikelser i den vardagliga miljön kan dock väcka en känsla av otillhörighet. Ankomsten till dygnet-runt daghem kan ibland förorsaka en sådant avbrott när barnet går in i en ny, ibland oförutsägbar situation. I övergångssituationer behöver barnet omforma sin tillhörighet i den förändrade sociala och materiella omgivningen (Salonen et al. 2016).

I ankomstsituationer visade barnet initiativ till att få kontakt med en vuxen, antingen föräldern eller pedagogen. Dessa initiativtaganden var olika, barnet kommunicerade med gester, gråt och verbala uttryck där de uttryckte sin vilja, delade idéer och ställde frågor om dagens händelser och de människor som var närvarande på daghemmet. Barnet närmade sig också de vuxne fysiskt: de kröp upp i famnen och kramade. De vuxna

svarade vanligtvis på dessa initiativ genom att verbalisera situationen och hålla barnen nära. Fysisk närhet av en bekant vuxen hjälper barnet att slappna av och lugna sig samt hjälper till att känna delaktighet. Men ifall den vuxna är obekant för barnet är reaktionerna motsatta (Salonen et al. 2016).

Ankomsten till daghemmet kunde även ske just före läggdags, detta kunde göra övergången svårare. I dygnet-runt daghem kan barn vara förvirrade över att barn kommer och går under dagens lopp, detta gör det svårt att förstå sig på hur dagen är strukturerad. Ifall barnets närvarotider på daghemmet har någon form av mönster hjälper det barnet att förstå tidens gång och att förklara vad som händer till nästa stödjer också barnets upplevelse av tid. (Salonen et al. 2018 s.10,13).

7 ANALYS

I min analys tar jag fasta på vad jag kommit fram till i mitt resultat och kopplar detta till anknytningsteorin och även till min bakgrund, kapitlet om skiftesvård.

7.1 Familjer i skiftesvård

Utgångspunkten för en familj som arbetar ovanlig arbetstid och har barnet på dygnet-runt daghem är inte särskilt god ifall man ser de från anknytningsteorins synvinkel. Utmaningarna för familjen är att det inte finns regelbundna rutiner på grund av oförutsägbara dagliga scheman och en ständig tidsbrist. Detta kan skapa oro och osäkerhet hos barnet som inte har möjligheterna att förutse vad som sker till nästa. Därför är det viktigt att barnet har från grunden en trygg anknytning till sina föräldrar och att föräldern har ett sensitivt bemötanden och är förutsägbar. Den trygga anknytningen hjälper barnet att anpassa sig till de förändringar som sker. Detta kopplat till ett samhälle som är öppet dygnet-runt vilket bidrar till att arbetstakten skärps och som därmed skapar stressade föräldrar, är inte ett barnvänligt samhälle. Dessutom ses otypisk arbetstid och skiftesvård som en riskfaktor för barnets och familjens välbefinnande. Att familjerna även kan ha olika vårdnadsarrangemang gör inte anknytningsrelationer lättare, inte till

familjemedlemmar och inte heller till pedagogerna. (Sevón et al. 2017, Rönkä et al. 2019, Bowlby 1994)

Från barnets synvinkel är skiftesvård inte lika förutsägbart då det jämförs med ett vanligt daghem. Barnets ankomst till skiftesvården sker olika tider på dygnet och barnet har inte alltid möjlighet att veta vad som sker på daghemmet just då eller ännu mindre veta vem av kompisarna eller pedagogerna som är på plats. Detta påverkas av föräldrarnas otypiska arbetstider och behov av vila mellan arbetspassen. Därför är det viktigt med en trygg bas utifrån vilken barnet vågar ta sig ut och upptäcka sin omgivning. För att barnet skall ha möjlighet att känna sig trygg på daghemmet är det till fördel ifall barnet kunde skapa en anknytningsrelation till en av pedagogerna på daghemmet. Då det gäller dygnet-runt daghem är inte en anknytningsrelation lika självklar, då vårdtider och pedagogernas arbetstider är väldigt varierande. (Salonen et al. 2018, Rönkä et al. 2019, Bowlby 1994, Sinkkonen & Kalland 2011)

Även kontakten med föräldrarna på dygnet-runt daghem är utmanande det kan vara svårt att hitta tid för diskussion som passar alla. Det kan gå till och med en vecka innan barnet möter en viss pedagog. Detta påverkas även av snabba ändringar i arbets- skiften både när det gäller föräldrar men även pedagogernas arbetstider förändras. Men samtidigt anses kontakten till pedagogerna på ett dygnet-runt daghem mer intim, speciellt kvällstid. Men däremot ger kvällar och veckoslut en god grund för att skapa anknytningsrelationer barn och pedagoger emellan. Under kvällar och veckoslut är det ett mindre antal barn på plats och då finns det mer tid för individuell uppmärksamhet av pedagogerna. (Rönkä et al. 2019, Loimuneva 2015)

Ur anknytnings synvinkel så orsakar den ständiga förändringen i en barngrupp på ett dygnet-runt daghem oro och förvirring, speciellt hos småbarn. Om barnet dessutom har en otrygg anknytning hemifrån är det viktigt att pedagogerna kan skapa en trygg bas för barnet på daghemmet. Det är viktigt att förbereda barnet på ankomsten till daghemmet men också anpassa rutinerna på daghemmet så att de stöder barnets trygghet och emotionella välbefinnande. Det är småbarnspedagogikens uppgift att tillsammans med vårdnadshavarna stödja barnets uppväxt, lärande och utveckling, detta blir extra viktigt

på ett dygnet-runt daghem där vårdtiderna kan vara långa till och med många dagar i streck. (Salonen et al. 2016, Utbildningstyrelsen 2018)

Rutiner, lek med kamrater och bekanta vuxna påverkar barnets välbefinnande speciellt i förhållande till skiftesvård. Därför är det viktigt att skapa någon form av rutiner där barnet känner sig som en aktiv deltagare och får en känsla av tillhörighet och kan känna sig trygg. (Sevón et al. 2017, Broberg, Hagström & Broberg 2012)

7.2 Pedagogisk verksamhet

Pedagogerna har svårt att planera och hålla fast vid sin planering då barngruppen och pedagogerna ständigt förändras, detta bidrar även till det att pedagogerna oroar sig över sina möjligheter att tillgodose alla barns behov. Det handlar om att kunna bemöta barnen på deras egen nivå och kunna ta deras individuella behov i beaktande. Under kvällstid kan barngruppen bestå av barn i olika åldrar vilket gör genomförandet av pedagogisk verksamhet utmanande. Ur anknytnings synvinkel är det väldigt viktigt att pedagogerna lär känna barnen och att barnen känner sig trygga, först då finns det en grund för att lära sig nya saker. Även vitalitetsnivån har betydelse då det kommer till pedagogisk verksamhet, barnet kan vara alldeles för trött för att orka delta i någon form av pedagogisk verksamhet. I situationer som denna är det fördelaktigt att det skulle finnas en eller två pedagoger som känner barnet så pass väl att hen kan läsa av barnets sinnestämningar och veta vad barnet behöver just då. (Rönkä et al. 2019, Salonen et al. 2018, Sinkkonen & Kalland 2011)

7.3 Organisatoriska frågor

De mest utmanande för en föreståndare på en dygnet-runt enhet är bristen på nationella riktlinjer och resursering av personalen i och med att vårdtider och arbets-scheman ändras hela tiden. Ur anknytnings synvinkel är det utmanande att planera personal tillgångarna så att det skulle gagna alla barn. Att kunna planera arbetstiderna för pedagogerna på ett sätt som skulle stöda barnets anknytning är utmanande då det inte alltid går ihop med barnets

vårdtider eller pedagogens arbetstider. Det positiva med skiftesvård är att vårdtimmar blir i sin helhet färre än på vanligt daghem. (Rönkä et al. 2019, Sevón et al. 2017)

7.4 Övergångar mellan hem och daghem

Även i övergångssituationer gör sig anknytningsteorin synlig, då föräldrarna medverkar i hög grad till dynamiken i övergångarna. Om barnet har en god anknytning till sin förälder hjälper det barnet i övergången mellan hem och daghem och ger en känsla av säkerhet. Ett barn med otrygg anknytning kan ha separationsångest och vill inte bli lämnad av föräldern. Förutom föräldrar och pedagoger kan även kamrat relationer och/ eller leksaker bidra till barnets trygghetskänsla. Att möta en god kompis vid ankomsten till dagis kan ha en stor betydelse för barnet som eventuellt får en bättre start på daghems vistelsen. (Sinkkonen 2019, Eide & Eide 2014, Salonen et al. 2016)

Ankomssituationen kan också betyda att barnet hamnar i en situation som hen inte är beredd på, alltid kan inte heller föräldrarna förbereda barnet på vad som sker på daghemmet. Då kan det vara extra viktigt med en pedagog som har en anknytningsrelation till barnet och som barnet känner sig trygg med. Att få vara fysiskt nära en betydelsefull vuxen hjälper barnet att lugna sig och så småningom utforska sin omgivning. (Salonen et al. 2016, Broberg, Hagström & Broberg 2012)

När barnet är redo att börja utforska sin omgivning är det viktigt att en trygg vuxen finns nära ifall barnet behöver tröst. Barnet kan dessutom behöva hjälp i att orientera sig i en ny social situation samt en materiell omgivning även då är det viktigt med en närvarande trygg bas. (Broberg, Hagström & Broberg 2012, Salonen et al.2016)

8 DISKUSSION

I detta kapitel tar jag upp resultatdiskussion, metoddiskussion och slutsatser samt tankar om vidare forskning kring skiftesvård.

Kanninen et al. (2009) egenvårdarmodell med barnaögon- ett verktyg till en trygg och trivsam dagvård vägleder pedagogerna inom småbarnspedagogiken mot ett arbetsätt som betonar trygghet. Att se människans utveckling ur ett systemisk synvinkel, framhäver att människan är en öppen konstruktion och hela tiden mottaglig för nya förnimmelser. Det är ett livsvillkor för människan att kunna anpassa sig till förhållanden som ständigt förändras. Den bärande tanken har varit att förstå barnets känsloliv och utveckling utgående från anpassning. Som mest utformas människosinnet då barnen är små, framförallt under de tre första åren. Synsättet koncentrerar sig på barnets emotionella välbefinnande. Strävan är att lyfta fram psykologisk kunskap om hur vuxenväxelverkan och växelverkan med kamrater är det som är grunden för en harmonisk personlighet.

Denna egenvårdarmodell är något jag jobbat med länge och har sett dess goda påverkan på speciellt det minsta barnen. Anpassningen till den småbarnspedagogiska verksamheten sker i barnets takt och hans behov är i centrum. Egenvårdar modellen med barnaögon utgår inte från en viss teori utan har barnets emotionella välbefinnande som utgångspunkt. Med tanke på denna modell valde jag anknytning som min teoretiska referensram för mitt lärdomsprov på grund av min egen erfarenhet inom småbarnspedagogiken. Med hjälp av denna modell har jag upplevt att en god anknytning är mycket viktig med tanke på barnets välbefinnande och hur barnet anpassar sig till småbarnspedagogiken. På ett dygnet-runt daghem är inte anknytningen lika självklar på grund av att barn och pedagoger hela tiden varierar och detta gör det svårt för speciellt småbarn att anpassa sig. På grund av skiftesvårdens utmaningar är det viktigt att se på barnets emotionella välbefinnande och trygghet till exempel via anknytning.

8.1 Resultatdiskussion

Skiftesvård är en form av småbarnspedagogisk verksamhet som möjliggör för föräldrar att arbeta ovanlig arbetstid och beaktar familjernas egna tidtabeller men för barnet betyder det en vardag med fasta rutiner. Skiftesarbete och oregelbundna rutiner anses vara skadligt speciellt för småbarn, det kan också ur anknytnings synvinkel vara ofördelaktigt då barnet inte kan förutse vad som kommer att hända till nästa. Men dygnet-runt daghem kan också medföra ett mindre antal vårdtimmar och mer tid med familjen. Det är inte

enbart ett oregelbundet familjeliv som bidrar till otrygghet utan också skiftesvård kan för ett litet barn vara förvirrande då barn och personal kommer och går. Ett litet barn behöver stöd för att kunna tolka tidens gång på daghemmet till exempel med hjälp av bildstöd som beskriver dagens händelser. För ett lite äldre barn kan man förklara redan hemma hur nästa daghemsperiod kommer att se ut för att förbereda barnet. För ett barn på dygnet-runt daghem skulle det vara viktigt att skapa någon form av rytm i vårdtiderna, så gott det går utifrån föräldrarnas arbetstider.

Pedagogerna på ett dygnet-runt daghem har en svår uppgift i att lära känna alla barn och ta deras individuella behov i beaktande, då det ibland kan gå en vecka mellan att ett visst barn och en pedagog möts på grund av skiftande vård- och arbetstider. På ett dygnet-runt daghem finns under kvällar och veckoslut mer tid för individuell kontakt med barnen, mer tid för oplanerade aktiviteter och en mer hemlik samvaro. Detta ger en bra grund för barnet att kunna knyta en anknytningrelation till någon av pedagogerna. Dessa stunder av hemlik samvaro, anser jag att är viktiga att ytterligare framhäva och hålla fast vid för att skapa trygghet i barnens tillvaro.

För daghemsföreståndarna på ett dygnet-runt daghem skulle det vara grundläggande att ha nationella riktlinjer att följa, som är gjorda för dygnet skiftesvård, så att föreståndarna själv inte behöver anpassa de styrdokument som är gjorda för vanlig småbarnspedagogisk verksamhet. Att fördela personalen är också en av daghemsföreståndarens utmaningar då behovet hela tiden ändras.

Orsaken till att jag valde att fokusera på anknytning är att jag anser den ha stor betydelse hurudan relation man skapar till barnet som skall börja på daghem och hur man som pedagog kan tillgodose barnets individuella behov. Det är en utmaning för pedagogerna på ett dygnet-runt daghem att hitta gemensam tid och plats för att kunna binda betydelsefulla anknytningsrelationer. Mycket som stiger fram i forskningen är utmaningar, men vill poängtera att allt inte enbart är riskfaktorer eller bara jobbigt då det handlar om skiftesvård. Jag anser att med hjälp av anknytningsrelationer på ett dygnet-runt daghem kan man skapa en trygg tillvaro för både barnet och familjen.

När det gäller forskning som berör dygnet-runt daghem har det många gånger konstaterats att det är ett område som är lite forskat i. Vårt 24/7 samhälle kanske bidrar till mer forskning kring ämnet då allt fler föräldrar arbetar oregelbunden arbetstid och vad det innebär för samhället och barnens och familjernas välbefinnande.

Ur ett realistiskt perspektiv finns skiftesvård till för att föräldrarna skall kunna arbeta ovanlig arbetstid och därmed tillgodose människors behov av att ha ett samhälle som är tillgängligt 24/7. Det är egentligen ingen som i första hand ser på barnets bästa, då mycket som kommer fram ur forskningen inte är positivt då det gäller skiftesvård. I vanlig småbarnspedagogisk verksamhet får barnet vistas på daghemmet högst 10 timmar per dag men på ett dygnet-runt daghem finns inga sådana begränsningar. För mig berättar detta ganska mycket om hur skiftesvård inte utvecklats på samma sätt som övrig småbarnspedagogik och väcker frågor om hur man kunde utveckla vårdformen så att det skulle se till barnets bästa på ett bättre sätt.

8.2 Metoddiskussion

Metoden jag använt är en allmän litteraturstudie och detta på grund av att uppdraget av beställaren var att ta fram forskning om dygnet-runt daghem. Att använda någon annan metod än litteraturstudie var inte relevant då uppdraget var att ta fram forskning kring ämnet. Att börja göra en annan form av studie kunde ha varit utmanande med tanke på att uppdragsgivaren ville få en helhetsbild över vad som bör tas i beaktande då man startar upp ett dygnet-runt daghem. Att få fram detta med en enkät till exempel kunde ha varit möjligt men svaren antagligen relativt få på grund av att det finns ganska få dygnet-runt daghem.

I min materialsökning kom jag snabbt fram till att jag vill använda mig av finsk forskning då skiftesvård i Finland är en unik vårdform, det finns inte skiftesvård i samma utsträckning annanstans i världen. Forskningen från andra länder behandlade sällan skiftesvård ur barnets synvinkel utan ur ett ekonomiskt eller från föräldrarnas synvinkel. Hade dessutom fördelen att det fanns ny finsk forskning kring ämnet. Ifall jag valt att ta med även utländsk forskning skulle utgångspunkten varit en annan än just anknytning och

inte lika relevant i ett finländskt sammanhang. Utmaningarna i materialsökningen var terminologin, då det handlar om skiftesvård används ett flertal olika termer som syftar på skiftesvård eller dygnet-runt dagvård och dessa på tre olika språk, svenska, finska och engelska. Samma gällde även termer som beskriver oregelbunden arbetsid.

Jag anser att uppdragsgivaren på detta sätt får en mer relevant information än om jag gjort någon annan form av studie, även tidsmässigt är det till fördel för uppdragsgivaren att få ta del av min studie nu innan den nya daghems och skolcentret öppnar hösten 2021.

8.3 Slutsatser och vidare forskning

För den nya dygnet-runt enheten i Esbo kommer mitt lärdomsprov ge en insikt i om vad som är annorlunda jämfört med ett vanligt daghem, vad som bör tas i beaktande då det gäller anknytning och barnets trygghet.

För pedagogerna gäller det att ha kompetens om barnets känslor med tanke på anknytningsteorin men också allmänt. Att förstå sig på barnets känsloliv ger en bra grund i att kunna bygga upp ett anknytningsförhållande. Det är viktigt att komma ihåg att skiftesvård inte passar alla barn.

För en föreståndare på ett dygnet-runt daghem är det speciellt utmanande med tanke på resursernegen av personal och bristen på nationella riktlinjer som gäller specifikt dygnet skiftesvård. Jag anser att det skulle vara viktigt att skiftesvården också skulle ha egna riktlinjer att följa då vårdformen skiljer sig markant från vanlig dagvård.

Mina tankegångar kring vidare forskning får mig att undra, för vem är skiftesvård bra? Styr ekonomin i samhället eller är det bekvämt för föräldrarna som tycker om att arbeta oregelbundna arbetstider? En annan aspekt som också är bra att fundera på är hur pedagogerna på ett dygnet-runt daghem kan på bästa sätt se till alla barns individuella behov?

Esbo stad kommer att ha nytta av studien då det startar upp den nya dygnet-runt enheten i Ahlberga. Denna studie ger en insikt i vad som kan vara utmanande då man driver ett dygnet-runt daghem och vad är bra att ta i beaktande speciellt ur anknytningssynvinkel. Dessutom ger detta också en möjlighet för pedagogerna att fundera kring utformningen av de dagliga rutinerna och hur dessa kunde stöda barnets välbefinnande.

KÄLLOR / REFERENCES

Bowlby, J., 1994, *En trygg bas- Kliniska tillämpningar av bindningsteorin*, Natur & Kultur.

Broberg, M., Hagström, B., & Broberg, A., 2012, *Anknytning i förskolan – vikten av trygghet för lek och lärande*. Natur & Kultur. Stockholm.

Denscombe, M., 2000, *Forskningshandboken- för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Studentlitteratur, Lund.

Eide, T., & Eide, H., 2014 *Kommunikation i praktiken- relationer samspel och etik inom socialt arbete, vård och omsorg*, Upplaga 1:6, Liber, Malmö.

Eskelinen, K., 2015, ”*Enemmän sitä, et joku kysys äidiltäki et miten sen päivä on menny*”
Vuorotyötä tekevien äiti arki ja lasten päivähoito, Kasvatustieteen pro gradu-tutkielma, Kasvatustieteen yksikkö, Tampereen yliopisto. Tillgänglig:
<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98113/GRADU-1446141262.pdf?sequence=1> Hämtad:30.9.2020

Friberg, F., 2016, *Dags för uppstas – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*, Studentlitteratur.

Forskningsetiska delegationen (Tenk), Tillgänglig:

<https://tenk.fi/sv/forskningsfusk/god-vetenskaplig-praxis-gvp> Hämtad: 20.7.2020

God vetenskaplig praxis, 2019 Tillgänglig: 10.6.2020

https://start.arcada.fi/system/files/media/file/2019-06/god_vetenskaplig_praxis_i_studier_vid_arcada.pdf Hämtad: 10.6.2020

Jacobsen, D. I., 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring- introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Studentlitteratur Lund.

- Kaiponen, S., 2005 *Ympärivuorkautisen päiväkodin arki–Tapatutkimus päiväkirjojen kuvailmana*, Kasvatustieteen pro gradu-tutkielma, Varhaiskasvatuksen laitos, Jyväskylän yliopisto, Tillgänglig:
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/18200/1/URN_NBN_fi_jyu-2006184.pdf Hämtad: 30.9.2020
- Kanninen, K., Sigfrids, A., & Backman, A., 2009, *Med barnaögon- Egenvårdarmodellen – ett verktyg till en trivsamt dagvård*, FSKC Rapporter 4/2009, Tillgänglig:
https://www.fskompetenscentret.fi/Site/Data/2067/Files/FSKC%20RAPPORT%204_2009%20Med%20barnaogon%206_8_2009.pdf Hämtad: 21.11.2020
- Killén, K., 2011, *Barndomen varar i generationer – om förebyggande arbete med utsatta familjer*, Studentlitteratur, Lund
- Lagen om småbarnspedagogik 13.7.2018/540 Tillgänglig:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2018/20180540?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lagen%20om%20småbarnspedagogik> Hämtad: 6.11.2020
- Lammi-Taskula, J., & Karvonen, S., 2014 *Lapsiperheiden hyvinvointi 2014*, Thl. Tillgänglig:
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116712/THL_2014_21Teema.pdf?sequence=1&isAllowed=y Hämtad: 30.9.2020
- Loimuneva, M., 2015, *Pienen lapsen hyvinvointi vuorohoidossa*, Varhaiskasvatustieteen pro gradu-tutkielma, Kasvatustieteen laitos, Jyväskylän yliopisto. Tillgänglig:
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/48126/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201512164048.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Hämtad: 30.9.2020
- Moilanen, S., May, V., Räikkönen, E., Sevón, E., & Laakso, M.-L., 2016 *Mothers' non-standard working and childcare-related challenges: A comparison between lone and coupled mothers*. International Journal of Sociology and Social policy, 36

(1/2),doi:10.1108/IJSSP-11-2014-0094,Tillgänglig:
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/50319/1/moilanen%20et%20al.%202016%20manuscript.pdf> Hämtad: 2.7.2020.

Palviainen, T., 2007, "*Karuselli pyörii, lapset sinä hyörii*" *Tutkimus vuorohoidon arjesta henkilöstön näkökulmasta tarkasteltuna*, Pro gradu-tutkilema, Jyväskylän yliopisto, Varhaiskasvatustieteen laitos. Tillgänglig:
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/18211/1/URN_NBN_fi_jyu-2007587.pdf Hämtad: 8.11.2020

Plan för småbarnspedagogik på svenska i Esbo, 2019 Tillgänglig:
<https://www.esbo.fi/download/noname/%7B4252D000-57B1-4DB5-8C5C-2B2522F632E9%7D/122915> Hämtad: 6.6.2020

Risholm Mothander, P. & Broberg, A., 2018, *Att möta småbarn och deras föräldrar i vården. Om anknytning, utveckling och samspel*. Natur & Kultur

Räty, S., 2014 "*Kyllähän mun pitää niille soittaa, kun mä olen iltavuorossa, että nyt syökää ruokaa*" *Vanhemmuus, arki ja hyvinvointi vuorotyötä tekevien yksinhuoltajaäitien kokemana*, Kasvatustieteen pro gradu-tutkilema, Kasvatustieteen laitos, Jyväskylän yliopisto, Tillgänglig:
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/43865/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-201406302181.pdf> Hämtad: 4.11.2020

Rönkä, A., Turja, L., Malinen, K., Tammelin, M., & Kekkonen, M., *Flexibly scheduled early childhood education and care: Experiences of Finnish parents and educators*. 2019. Jyväskylän Yliopisto. Tillgänglig:
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/67127/ronka_flexibly-scheduled_2019_Final-draft.pdf?sequence=7&isAllowed=y Hämtad 12.6.2020

Salonen, E., Laakso, M.-L., & Sevón, E., 2016, *Young children in day and night care: negotiating and constructing belonging during daily arrivals*. Jyväskylän

yliopisto, Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/51916/youngchildrenindayandnightcare.pdf?sequence=1>

Hämtad: 12.6.2020

Salonen, E., Sevón, E., & Laakso, M.-L., 2018 *Flexible scheduled early childhood education and care: Finnish mother's and educator's perceptions on young children's experiences and child responsive practices*. Jyväskylän yliopisto, Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/60235/salonen%20sevn%20%20laakso%202018%20accepted%20manuscript.pdf?sequence=1> Hämtad: 16.10.2020.

Salonen, E., Sevón, E., & Laakso, M.-L., 2020, *Evening early childhood education and care: Reformulating the institutional culture*, *Journal of Early Childhood Research*, Tillgänglig: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1476718X20947120> Hämtad: 20.10.2020

Sevón, E., Rönkä, A., Räikkönen, E., & Laitinen, N. (2017). *Daily rhythms of young children in the 24/7 economy : A comparison of children in day care and day and night care*. *Childhood*, 24 (4), 453-469. doi:10.1177/0907568217704048
Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/55626/daily%20rhythms%20of%20young%20childrenfinaldraftsevon%20et%20alchildhood.pdf?sequence=1> Hämtad: 24.6.2020

Siippainen, A., 2018, *Sukupuolisuhteet, hallinta ja subjektifikaatio – Etnograafinen tutkimus lasten ja aikuisten suhteista vuorohoitopäiväkodissa*, Jyväskylän yliopisto
Tillgänglig: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/59190/1/978-951-39-7512-8_vaitos24082018%20.pdf Hämtad: 29.10.2020

Sinkkonen, J., 2019, *Kiintymyssuhteet elämänkaaressa*, Duodecim

Sinkkonen, J., & Kalland, M., 2011, *Varhaislapsuuden tunnesiteet ja niiden suojeleminen*, WSOYpro, Helsinki.

Säkkinen, S., 2013, *Barndagvård 2013- Delrapport om kommunenkäten*, Institutet för hälsa och välfärd, Statistik rapport. Tillgänglig: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116231/Tr16_14.pdf?sequence=4 Hämtad: 3.7.2020

Teppo, U., & Malinen, K., 2016, *Osaamista vuorohoitoon*, Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 227 Tillgänglig: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/121139/JAMKJULKAISUJA2272016_web.pdf?sequence=1&isAllowed=y Hämtad: 6.11.2020

Tjersland, O.A., Engen, G., & Jansen, U., 2017, *Allianser- värderingar, teorier och metoder i socialt arbete*, Studentlitteratur, Lund.

Utbildningsstyrelsen., 2018, *Grunderna för planen på småbarnspedagogik*, Föreskrifter och anvisningar 2016:17 Juvenes print -Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere. Tillgänglig: www.opetushallitus.fi Hämtad 5.11.2020.

Vuohelainen, E., 2019, *Lasten hyvinvointi vuoropäiväkodissa*, Varhaiskasvatustieteen pro gradu, Kasvatustieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto. Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/65515/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201909164161.pdf> Hämtad: 20.10.2020

Figur 1: <https://www.upplands-bro.se/nyheter-2019/2019-06-04-alla-familjer-kan-ha-gladje-av-foraldraskapsprogrammet.ht>

Bilaga 1

Databas	Sökord	Träffar	
Academic Search Elite EBSCO	Daycare AND Ef- fects on AND chil- dren	1213	0
	Daycare AND overnight AND children	8	0
	Non standrad hours AND childcare	4	1
	Non standard AND work hours AND child care	5	1
	Daycare children and shiftwork	16	0
Sage journals	Daycare overnight childcare	36	0

Författare, år	Titel	Metod	Syfte	Resultat
Salonen, E., Laakso, M-L., & Sevón E., 2016, Finland	Young children in day and night care: negotiating and constructing belonging during daily arrivals	Observationer	Kartlägga barnens känsla av tillhörighet vid dagliga ankomster på ett dygnet-runt daghem	Viktigt med bekanta vuxna och kompisar. Viktigt med lyhörda vuxna som kan tyda barnets känslor.
Sevón, E., Rönkä, A., Räikkönen, E., & Laitinen, N., 2017, Finland	Daily rhythms of young children in the 24/7 economy: A comparison of children in day and night care.	Mobil dagbok (Mobile diary)	Kartlägga barnets dagsrytm i ett 24/7 samhälle	Utmaningarna kopplade till dygnet-runt dagvården syntes inte i barnens känslor
Salonen, E., Laakso, M-L., & Sevón E., 2018, Finland	Flexibly scheduled early childhood education and care: Finnish mother's and educators' perceptions on young children's experiences and child responsive practices	Observation och intervju	Kartlägga barnets socioemotionella välbefinnande på ett dygnet-runt daghem	Viktigt med trygghet, empati och att känna tilltro på ett dygnet-runt daghem
Rönkä, A., Turja, L.,	Flexibly scheduled early childhood	Nät enkät	Kartlägga utmaningarna i	Utmaningar gällande

Malinen, K., Tammelin, M., & Kekkonen, M., 2019; Finland	education and care: experiences of Finnish parents and educators		dygnet-runt dagvården ur pedagogernas och föräldrarnas synvinkel.	konstant variation i vårdtider och arbetsider. Kvaliten av dygnet-runt dagvården har försumrats
Salonen, E., Laakso, M-L., & Sevón E., 2020, Finland	Evening early childhood education and care: Reformulating the institutional culture	Observationer	Kartlägga den pågående förändringen i ett kvällsöppet daghem	Visade att pedagogerna arbetar för att skapa en bättre atmosfär för barnen att vistas, på emotionellt plan men också ändrade värderingar spelar roll.
Lammi-Taskula, J., & Karvonen S., 2014, Finland	Lapsiperheiden hyvinvointi 2014	Rapport	Kartlägga information om barnens och barnfamiljers välbefinnande.	Hur kunde man förbättra barnens och barnfamiljers välbefinnande.
Siippainen, A., 2018	Sukupolvisuhteet, hallinta ja subjektifikaatio. Etnografinen tutkimus lasten ja aikuisten suhteista	Avhandling	Undersöker generationsrealiteter från ett ledarperspektiv i samband med skiftesdagvård	Lyfter fram barnets sociala plats som en del av generationsordning

	vuorohoitopäiväko dissa			ngen och hens plats i samhället
--	----------------------------	--	--	------------------------------------